AVİM Yorum • No: 2020 / 52 • Kasım 2020

31 EKİM PARLAMENTO SEÇİMLERİ SONRASI TÜRBÜLANSLI SİYASAL İKLİM VE PROTESTOLAR TİFLİS SOKAKLARINDA DEVAM EDİYOR

Ceyda ACİCBE

Analist

Gürcistanda 31 Ekim parlamento seçimlerin ardından göstericiler, seçim sonucunu reddeden muhalefet partilerini desteklemek için Tifliste sokaklara çıkarak mitingler düzenledi ve Merkez Seçim Komisyonu (MSK) başkanının görevden alınmasını talep etti. Muhalefet partileri ve destekçileri yeni bir oylama çağrısında bulundu. 8 Kasımda MSK dışında yüzlerce protestocu toplandı ve muhalefet lideri Nika Melia Mücadelemiz sonuna kadar devam edecek. Hiçbir şeyden korkmuyoruz. şeklinde bir açıklama yaptı.[1] Peki Gürcistandaki bu yaygın öfkeye ne sebep oldu?

Gürcistandaki siyasi olaylara geriye dönük bir bakışla başlamak açıklayıcı olacaktır. Uzun yıllar sonra iktidardaki Gürcü Rüyası partisi (İng. Georgian Dream), 20 Haziran 2019da siyasi muhalefetin gücünü gerçekten hissetmeye başlamıştı. O gün, Parlamentolar Arası Ortodoks Meclisi (İng. The Interparliamentary Assembly on Orthodoxy-IAO) toplantısında, Sergey Gavrilov (Rusya Devlet Duması üyesi) Gürcistan parlamentosu başkanlığı koltuğuna oturdu ve oradan bir konuşma yaptı. Bazıları için bu, Gürcistanın Batı yanlısı tutumunu ilerletme konusundaki saygısızlığın bir göstergesiydi. Bazılarına göreyse bu, mevcut hükümetin Rus politikalarına bağlı kalmasının açık bir tezahürüydü. Görünüşe göre IAOnun programındaki bu değişiklik Gürcü otoritelerinin önde gelen isimleri, yani Gürcü Rüyası parti liderleri tarafından onaylanmıştı.[2] Bu nedenle, bu olayla ilgili yaşanan hayal kırıklığının insanları bugünkü olaylarda gördüğümüz gibi bir araya gelmelerine ve gösteri düzenlemelerine yönlendirmiş olma ihtimali vardır.

Yukarıda belirtildiği gibi, aslında bugünkü gerilim 20 Haziran 2019 gösterilerine kadar uzanmaktadır. O dönem muhalefetin talep ettiği bir başka şey, orantılı temsil sistemine geçilerek gelecekteki seçimlerde bu sisteme uygun parti listelerinin kullanılmasıydı. Nitekim birkaç gün sonra Gürcü Rüyası parti lideri Bidzina İvanişvili, 2020de yapılacak seçimlerde muhalefetin taleplerinin yerine getirileceğini duyurmuştu. Hatta İvanişviliden gelen bu öneri, muhalefetle müzakerelerin başlamasının yolunu açmıştı. Ancak, kararlaştırılanın aksine, Gürcü Rüyası partisinin üyelerinin çoğu 14 Kasım 2019da anayasa değişikliği için yapılan oylamada orantılı seçim sistemine geçmeyi kabul etmedi.[3] O günden itibaren ülkede demokratik reform talep eden muhalefet ve destekçileri barışçıl protestolar düzenlemeye başladı.

Orantılı listelerin kullanıldığı 31 Ekim parlamento seçimlerine göre 150 koltuklu parlamento 120 milletvekilinin ve tek üyeli çoğunluk bölgelerinde kalan 30unun seçiminden oluşacaktı. Ayrıca seçimlerde yüzde 40,54ten az oy alan parti tek başına hükümet kuramayacaktı. Siyasi partilerin bir sonraki parlamentoya girebilmek için artık yüzde 1 seçim barajını (yüzde 5 yerine) geçmeleri gerekecekti.[4] En önemlisi, parlamentoya düşük giriş engeli, gelecekteki yasama organın son yirmi beş yıla göre hizipsel olarak en çok çeşide sahip olacağı anlamına gelmekteydi.[5] O zaman için 31 Ekim parlamento seçimleriyle ilgili soru, kayıtlı 50 partiden hangisinin bir koalisyon hükümeti oluşturabileceğine ilişkindi.

31 Ekim seçimlerine göre Gürcü Rüyası partisi, bu yazının yazım tarihi itibariyle sayılan yüzde 95 oyun 48inden fazlasını almıştı. Koltukların yüzden 50sinden fazlası, Gürcü Rüyasının tek başına bir hükümet kurmasına izin vermekteydi. Ancak sekiz muhalefet partisinin lideri Gürcü Rüyasını seçime hile karıştırmakla suçladı ve görevlerinin reddedildiğini belirten bir anlaşma imzaladı. Muhalefet partisi liderleri için bu parlamentonun bir parçası olmak, Gürcü Rüyası partisinin bir parçası olmak anlamında geliyordu.[6] Ertesi gün liderler, taraftarlarını gösterilere başlamaya teşvik etti. Uluslararası Seçim Gözlem Misyonu (İng. International Election Observation Mission-IEOM) seçimlerin rekabetçi olduğunu ve seçimlerde genel olarak temel özgürlüklere saygı duyulduğunu belirtti. Bununla birlikte, seçmenler üzerinde baskı yapılığı iddiaları ve iktidar ile devlet arasındaki çizginin bulanıklaşması, sürecin bazı yönlerine ilişkin olarak halkın güvenini azalttığı belirtildi.[7] Bu sırada Tiflis sokaklarındaki kalabalık giderek artmaya devam ediyordu.

8 Kasımda muhalefet partileri ve destekçileri tarafından daha büyük bir gösteri planlandı. Plan, Tiflisin merkezinde toplanmaktı. Nitekim, on binlerce muhalefet destekçisi şehrin merkezinde toplandı ve bunların bir kısmı MSK dışındaydı. Bir araya gelen kalabalık 31 Ekim parlamento seçimlerinin yeniden yapılması çağrısında bulundu. Ancak bu gösteriye polis sert bir şekilde müdahale etti ve bunun sonucunda onlarca kişi yaralandı. Muhalefet partileri İvanişviliyi MSK başkanını görevden almaya ve yeni bir seçim için müzakereleri başlatmaya çağırdı.[8]

Şu an için sürecin siyasi ve hukuki platformlara taşınıp taşınmayacağı cevap bekleyen bir sorudur. Ancak öyle görünüyor ki muhalefet destekçileri sokaklara çıkmaya devam etmektedir. Bu durumda, belki de asıl soru, Tiflis sokaklarının, Belarus ve Kırgızistanda yapılan son seçimlerden sonra yaşananlara benzer bir şekilde hükümet değişikliği için yürüyen bir kalabalığa sahne olup olmayacağıdır.

* *Fotoğraf: Deutsche Welle*

** *Bu Yorum yazısının aslı İngilizce olarak kaleme alınmıştır.*

[1] Margarita Antidze, Georgian poliçe fire water cannon at protesters who say polls were rigged, *Reuters*, Kasım 8, 2020, https://www.reuters.com/article/us-georgia-protest/georgians-take-to-the-streets-in-tbilisi-to-protest-election-results-idUSKBN27O0MV?feedType=mktg&feedName=worldNews&WT.mc_id=Partner-Google.

[2] Giorgi Menabde, Georgian Government Faces Worst Crisis Since 2012, *Eurasia Daily Monitor* 16, no. 92, Haziran 24, 2020, https://jamestown.org/program/georgian-government-faces-worst-crisis-since-2012/.

[3] Giorgi Menabde, A Year in Review: Georgias Security and Democratic Foundation Face Tests From Within and Outside, *Eurasia Daily Monitor* 17, no. 5, https://jamestown.org/program/a-year-in-review-georgias-security-and-democratic-foundation-face-tests-from-within-and-outside/.

[4] Gürcistanda Halk, Genel Seçimler İçin 10. Kez Sandık Başına Gidiyor, *Kırım Haber Ajansı*, October 31, 2020, https://qha.com.tr/haberler/gurcistan-da-halk-genel-secimler-icin-10-kez-sandik-basina-gidiyor/268773/.

[5] Giorgi Menabde, Are Georgians on the Verge of Electing Their Frist Coalition Government?, *Eurasia Daily Monitor* 17, no. 150, https://jamestown.org/program/are-georgians-on-the-verge-of-electing-their-first-coalition-government/.

[6] Giorgi Lomsadze, Contested Georgian vote results in opposition boycott, *Eurasianet*, Kasım 2, 2020, https://eurasianet.org/contested-georgian-vote-results-in-opposition-boycott.

[7] Organization for Security and Co-operation in Europe, Georgia, Parliamentary Elections, 31 October 2020: Statement of Preliminary Findings and Conclusions, Kasım 1, 2020, https://www.osce.org/odihr/elections/georgia/469005.

[8] Georgia: Election protesters clash with police in Tbilisi, *Deutsche Welle*, Kasım 8, 2020, https://www.dw.com/en/georgia-election-protesters-clash-with-police-in-tbilisi/a-55537824.

Yazar Hakkında :

Ceyda Acicbe 2017 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü □□□□ mezun oldu. Lisans eğitiminin ardından mezun olduğu yıl Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bölümü tezli yüksek lisans programına başladı.

Acicbe AVİM'e 2019 Eylül ayında katılmıştır.

Atıfta bulunmak için: ACİCBE, Ceyda. 2026. "31 EKİM PARLAMENTO SEÇİMLERİ SONRASI TÜRBÜLANSLI

SİYASAL İKLİM VE PROTESTOLAR TİFLİS SOKAKLARINDA DEVAM EDİYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2020 / 52. Kasım 18. Erişim Kasım 08, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/31-EKIM-PARLAMENTO-SECIMLERI-SONRASI-TURBULANSLI-SIYASAL-IKLIM-VE-PROTESTOLAR-TIFLIS-SOKAKLARINDA-DEVAM-EDIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır